

ENCOUNTERS

A WEEKLY PUBLICATION OF CHICAGO COMMUNITY KOLLEL

Roshei Kollel: **Rabbi Dovid Zucker, Rabbi Moshe Francis**

HALACHA

AUGUST 28, 2020 / אלול תש"פ / פרשת כי תצא

P'sakim from Rosh Kollel, HaRav Dovid Zucker shlit"א

פסקים מאת הראש כולל הרה"ג ר' דוד צוקער שליט"א

Compiled and Annotated by Rabbi Yoel Steinmetz

Chodesh Elul

תהילים

- Many have the custom to recite *Tehillim* during the month of Elul,¹ concluding the entire *sefer* twice.² Although it is meritorious to recite *Tehillim* with a *minyan*, one may do so alone.
- One should try to avoid reciting *Tehillim* at night; however, if this proves difficult, one may recite *Tehillim* then.³

לדוד

- In the month of Elul, one recites *L'Dovid* during two *tefillos* every day. According to *Nusach Ashkenaz*, this supplication is recited at *Shacharis* and *Maariv*, while according to *Nusach Sefard*, it is said at *Shacharis* and *Minchah*. *Poskim* dispute whether *Kaddish* should be said before *L'Dovid*⁴; one should follow the *minhag* of his *shul*.
- If one forgot to recite *L'Dovid* during the appropriate *tefillah*, one cannot compensate by reciting it during another *tefillah*.⁵

שופר

- From Rosh Chodesh Elul, it is customary to blow the shofar after *Shacharis*. If one does not blow properly (i.e., the sounds are too long or too short), one has nonetheless fulfilled his obligation to keep this custom.⁶ One is not obligated to stand during these blasts.⁷
- One who is praying without a *minyan* is not required to blow the shofar.⁸

סליחות

- One should not recite *Selichos* before midnight.⁹
- One should try to say *Selichos* together with the *minyan* in order to say, "*Hashem, Hashem*" together with them. If one finds himself falling behind the rest of the *minyan*, one should skip in order to recite the "*Hashem, Hashem*" prayer with the *minyan*, as it cannot be said individually.¹⁰ If one finds himself in a *minyan* which is reciting *Selichos* hurriedly, he should say fewer *Selichos* with concentration rather than all of them without concentration.¹¹
- Although it is not customary for women to recite *Selichos*, they may do so if they wish. However, many women do have the custom to go to *shul* on the first night of *Selichos*.
- One who is reciting *Selichos* without a *minyan* should skip the Thirteen Attributes of Mercy ("*Hashem, Hashem*") as well as any *tefillos* that are in Aramaic.¹²
- Only the *chazzan* is obligated to wear a *tallis* during *Selichos*.¹³
- A mourner may lead the congregation in the recital of *Selichos*.¹⁴

- 1 משנ"ב ס' תקפ"א סק"א בשם הפרמ"ג.
- 2 מטה אפרים שם סע' ח', וכתב שם שהוא עולה למנין, "כפר".
- 3 הנה כתב הבאר היטב (ס' רלח' סק"ב) אין לקרא מקרא בלילה. וע' בשעה"צ סק"א שכתב וז"ל ובפמ"ג משמע שיכול לקרוא מקרא ונראה שאפילו להמחמירים לית בזה איסורא אלא שלכתחילה יותר טוב ללמוד מקרא ביום ונובע דבר זה ממה שאיתא במדרש (פרקי דר' אלעזר פמ"ו) שהיה הקב"ה לומד עם משה מקרא ביום ומשנה בלילה, עכ"ל. ומבואר מזה שלית ביה איסורא בדבר. וע' בארחות רבינו להקה"י (ראש השנה ס' קצא') שכתב שם בערב ראש השנה נסע מו"ר זצוק"ל לכולל חזו"א עם מכונית פרטית (בגלל חולשה) כחצי שעה לפי השקיעה בכולל ישבתי עם מו"ר, כשהגיע מו"ר לכולל למד את שיעורו בגמ'... ובלילה התחיל מו"ר לומר תהלים, המשך לומר תהלים גם בעת הסעודה בלילה בביתו, עכ"ל. ונראה מזה שגם הקה"י נהג לומר תהלים בלילה. ואפשר להמתיק דבריו ע"פ מש"כ בשו"ת דברי יציב ח"ד ס' קלד' שכתב שדרך תחנונים לא חשוב מקרא. וכן ע' בא"א בוטשטש (ס' רלח') שמיקל לומר תהלים בלילה. אולם יש הרבה מחמירים בדבר, ע' בכה"ח (ס' רלד' סק"ט, והוא ע"פ סוד. ומו"ר שליט"א שמע מהגר"י קמינצקי זצ"ל שיש ראייה מן הבריאה שאין זמן לילה מסוגל ללמוד תורה שבכתב שכיון שהוא לילה קשה ללמוד מן הכתב.
- 4 ע' במטה אפרים ס' תקפ"א סע' ו' שראוי לומר קדיש קודם לדוד כדי שלא נראה כהמשך של השיר של יום. אולם ע' בבאה"ט ס' נה' שכתב שאין להרבות בקדישים.
- 5 כן ס"ל למו"ר שליט"א שאין תשלומין לאמירת לדוד ואם אמר כן בתפילה אחרת אינו חשוב אלא כתחנונים דעלמא.
- 6 דאי"ז אלא תקיעות של מנהג, ולכן א"צ לדקדק אחרי דיני תקיעות, ובעין זה מבואר בחדושי הריטב"א (יומא, דף כט' ע"ב) שתקיעות של יום הכיפורים אין מדקדקין בה לא בתקיעה ולא בשופר. וי"ל שה"ה הכא שהתקיעות אינו אלא מטעם מנהג אין מדקדקין בהלכות תקיעות.
- 7 כיון שלא בא לצאת שום חובה, ע' במג"א ס' תקפ"ה סק"א שמפרש שיש גזה"כ מיוחדת לחייב עמידה בשעת תקיעות דר"ה, אולם אי"ז נוגע לעניינינו.
- 8 וכן איתא בשו"ת ציץ אליעזר (חיי"ב ס' מח') וז"ל הנה מעולם לא שמענו בכזאת שמי שהוא ואפילו מהמדקדים ביותר יהדר בחדש אלול כשמתפלל לעת הצורך ביחידות ליקח שופר לתקוע לפניו כדי לקיים התקנה לתקוע בחדש אלול, וישראל אם אינם נביאים הם וכו' ותמיד כשדבר מסופק לנו אמרינן פוק חזי מאי עמא דבר, עכ"ל.
- 9 ע' במג"א (ס' תקסה' סק"ה) שכתב וז"ל אין לומר קודם חצות לילה שום סליחות ולא י"ג מדות בשום פנים לעולם חוץ מביום הכיפורים, עכ"ל, והו"ד במשנ"ב שם סק"ב. וע' בשו"ת אג"מ (או"ח ח"ב ס' קה') שהיקל במצב שיתבטל הציבור מלומר סליחות אם לא יאמרוהו קודם חצות וז"ל אך אם הוא באופן שא"א מחצות ולהלן ויתבטלו אותו הציבור מסליחות יש להתיר בגדר הוראת שעה גם מתחילה, עכ"ל.
- 10 ע' שו"ע ס' תקסה' סע' ה'.
- 11 דאחד הצרבה ואחד הממעט ובלבד שיכיון לבו לשמים. וע"ע בשע"ת (ס' תקפ"א סק"א) שהביא מברכ"י וז"ל סליחות ותחנונים צריך לאומרם בנחת ובמתן ובכוונה ואסור להזכיר י"ג מדות שלא בכונה.
- 12 ע' במטה אפרים (ס' תקפ"א סע' כא') שהביא בשם אחרונים דאם אין מנין אין לומר הבקשות בסליחות בלשון ארמית כמו במטותא מינך שאין מלאכים מכירין בלשון ארמית אם לא המסורין לציבור, וכן מבואר במשנ"ב ריש הלכות ר"ה.
- 13 דכן מבואר בפוסקים (ע' בלבוש וט"ז ס' תקפ"א) שפסק דרך ש"ץ מתעטף בטלית, וכן מדויק בגמ' (ר"ה דף יד' ע"ב נתעטף הקב"ה כש"ץ ולמד למשה הי"ג מדות, אלמא שהוא דין בדוקא בש"ץ ולא בשאר ציבור.
- 14 ע' במג"א (ס' תקפ"א סק"ד) שכתב שאבל אין להתפלל בימים נוראים, וע"ע במחצית השקל שמדייק שדוקא בר"ה ויהו"כ אסור אבל בימי הסליחות אפילו ער"ה רשאי להתפלל, והו"ד במשנ"ב ס' תקפ"א סק"ז ובשעה"צ שם סק"ח.